

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori neîncetate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenthal & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta la A. T. Göbber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opolád (VII Erssébet-körút).
Prețul inserațiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la 4-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
lângă Inulul Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă. Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
se plătesc înainte.

Nr. 187.

Brașov, Luni-Marți 26 August (8 Septembrie)

1908.

Era nouă în Turcia.

(R. C.) Prin acordarea Constituției în Turcia — drepturi și libertăți pentru toți — s'a ridicat cea care învâluia, ținând pe loc, cestiunea balcanică.

Cestiunea era așa de mare și încurcată, încât pentru cunoașterea ei adâncă crease specialiști prin toate centrele mari europene, unde diplomația lucrează mai mult. Era atât de confuză, încât nu se știa nici ce fel de neamuri locuiesc în Macedonia, nici ce vreau aceste neamuri și nici dacă Turcia vrea ceva. Impărecheri de interese — pe de-o parte ale puterilor cari făcuseră din ea o cestiune a lor proprie, iar pe de altă parte ale statelor mici vecine Macedoniei — tindeau însă s'o incurce și mai tare.

Pe când regimul putred al ciubucului și cafelei ajunsese în cea din urmă neputință, după ce înăbușise ori ce mișcare de înnoire, ce s'ar fi simțit în rândurile cetățenilor turci, Grecia, credincioasă visului său de utopie grecească, care ar cuprinde cel puțin părțile creștine ale Impărației turcești, căuta să dovedească lumii, cu iataganul sau cu condeiul, că Macedonia e o lume grecească; apoi poliția europeană era neputincioasă prin păcatele ostirii turcești, prin păcatele ei proprii, dar în deosebi, prin păcatele acelor cari o trimiseră în Macedonia.

A fost destul ca tinerii turci să aibă hotărârea să se joace de-a revoluția și aproape fără sânge un sistem s'a prăbușit.

Și nici una dintre puterile, cari vărsau lacrimi pentru stările triste din Orient, nu pomeneau de Constituție, de drepturi și libertăți cetățenești pentru toate popoarele împărăției, cu toate că știau, că în Turcia, o tinerime muncește, de multă vreme, pentru a da o viață modernă puterii musulmane.

Ba mai mult încă: azi, când toate

neamurile din Macedonia sunt cuprinse de bucurie, când ele mulțumesc suveranului lor pentru darul celui-le-a făcut, când lumea din afară, toată umanitatea, pune speranțe în viitorul de pace și de progres a Răsăritului, azi diplomația e pesimistă. E îngrijată chiar... (ce grije părintească!)

Ca baba, care vrea să dovedească că fără pețitul ei nu se poate face o casă, diplomația e neîncrezătoare în viitor, ascunzând sub acest al său scepticism iezeit regretul tuturor visurilor și planurilor, pe cari lăcomia sa le dospise de atâta vreme. Ba unele ziare, autorizate în ceace privește cunoașterea simțământului intim al bătrânei diplomației, spun că puterile trebuie să aștepte și deci să fie gata pentru a face față surprizelor, pe care le-ar putea aduce noul regim, dar mai cu seamă reacțiunea, pe care de altfel, întotdeauna au disprețuit-o, dar ar fi în stare pe viitor a o încuraja și folosi.

Pentru cinstea vremurilor în cari trăim, însă, lucrurile vor trebui să iasă astfel.

Reacțiunea e de bună seamă prea obosită și trândavă ca să mai fie în stare să se unească, pentru ca să iasă în calea curentului puternic și sănătos introdus de acțiunea tinerilor turci, care în câteva zile numai, a dat-o peste cap, iar puterile vor fi și mai cuminti și mai puțin cutezătoare ca să caute în atacurile Turciei constituționale prilej de amestec, prilej de care deocamdată noul regim e hotărât să le lipsească...

Nova stare de lucruri, mai mult ca probabil că va aduce cu timpul turburări pe ici pe colo. Ea nu a adus pacea desăvârșită, ci a deschis numai drumul spre pace; drumul pentru multe lupte, pentru cele mai frumoase lupte, ce fiecare popor are să le poarte pe căile drepte ale legilor pentru apărarea bunurilor lor naționale, pentru desvoltarea lor în spirit propriu.

Cât îi privește pe frații noștri din

Macedonia, ei vor avea de luptat, în primul rând, cu Grecii și vor avea de luptat cu atât mai mult cu cât aceștia au putut să câștige în partea lor, pentru idealul grecesc, — pe care îl cultivă și Patriarhia tuturor ortodoxilor, — pe o bună parte dintre Aromâni.

Acum, când nu mai pot spera în mântuirea prin regatul grecesc, frații noștri vor începe să revină la matcă și vor lupta, împreună cu acei, cari până acum au îndurat goana din partea bandelor macedonene, pentru limba și drepturile lor în rând cu celelalte neamuri.

Și de bună seamă Turcii vor ști mai bine să respecte drepturile altor neamuri decât oligarhii patriei noastre!

O statistică lugubră. »Tribuna« de ieri publică în preajma conferenței interparlamentare și a congresului internațional al pressei o statistică a pedepselor în bani și închisoare ce le-au suferit reprezentanții naționalităților din Ungaria în timpul de la 13 Aprilie 1906 până la 27 August 1908 pentru diverse »agitatii«. Totalul pedepselor se cifrează la 181 ani, 3 luni și 6 zile închisoare și la 89,087 50 cor. amende în bani. În această sumă nu sunt socotite cheltuielile ce le-au avut acuzații. În total s'au pertractat 226 procese în fața tribunalelor maghiare...

Intrevăderea dintre miniștrii Tittoni-Aehrenthal. Din Viena se anunță în mod oficial, că intrevăderea dintre miniștrii Tittoni și Aehrenthal la Salzburg este o nouă manifestațiune a politicii de încredere mutuală, care permite ca Italia și Austro-Ungaria să urmeze de comun acord aceeași linie de conduită în toate chestiunile, cari privesc ambele state aliate. Intrevăderea din Salzburg a dat ocaziune celor doi bărbați de stat, să aibă un schimb de vederi nu numai asupra situațiunei generale din Europa, dar și asupra afacerilor din Turcia, unde starea lucrurilor a fost atât de mult schimbată de astă-vară. Date fiind relațiunile personale dintre cei doi miniștrii și alianța între Italia și Austro-Ungaria, schimbul de vederi a avut un caracter de intimitate și încredere.

Intru cât privește evenimentele din

Turcia, o perfectă concordanță de vederi există încă de mai înainte între Roma și Viena și cuvântul de ordine al tuturor cabinetelor este, de a observa față de noul regim din Turcia o atitudine expectativă bine-voitoare, în speranță că situațiunea se va consolida și că Turcia va fi un element de pace în Europa.

Agrarienii din Austria și convențiile comerciale. Ziarul »N. Fr. Presse« publică sub titlul »Furtuna agrarienilor în contra convențiilor cu Balcanic« un articol de Iulius Klinger procuristul firmei de articole de lână de oale Smidt. Articolul spune între altele: »Stirea, că agrarienii se vor opune convenției cu România și Bulgaria, dă de gândit în cercurile industriale. Pentru industria lănei de oale România este un teren excelent și exportul nostru este foarte apreciat. Din experiențele ce le avem însă țărani români nu vor primi a plăti articolele ce și le procurau, cu un preț mai scump ca până acum. Și nu trebuie să uităm, că avem de luptat cu concurența Germaniei și a Elveției, cari nu vor pierde ocazia a scorbri industria noastră în România în favoarea lor. Cu Bulgaria avem de asemenea bune raporturi economice și un export important. Politica agrarienilor va periclita menținerea nivelului industriei noastre«.

Un consiliu de miniștri român. D-l prim-ministru D. Sturdza, sosind astăzi la Sinaia din străinătate, se va ține la castelul Peleş un consiliu de miniștri sub președința Maj. Sale Regelui.

Convocarea dietei bucovinene. Foaia oficială »Wiener Zeitung« publică patentul împărațesc, prin care se convoacă dieta bucovineană pentru ziua de 5 Octombrie a. c.

Din Cernăuți se anunță, că în comitetul țării se fac deja pregătiri pentru sesiunea dietei. În primele zile se va discuta în dietă budgetul revăzut, respective întregit pentru anul 1908 precum și budgetul pentru anul 1909. Afară de aceste se va discuta asupra proiectelor relativ la birul orașului Cernăuți, cari n'au putut fi rezolvate în anul trecut din cauza unor erori de formă. Intre aceste proiecte e și acela pentru urcarea impozitului pentru rachi. După cum este cunoscut, comuna a proiectat o urcare a impozitului de 43 b. la hl. Guvernul a aflat impozitul acesta

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Moartea și nemurirea.*)

Fragment dintr'un studiu asupra filosofiei lui Schopenhauer de M. Strajanu.

Individul și natura.

Omul se teme de moarte ca de cel mai mare rău. Natura însă e nepăsătoare de moartea indivizilor; pentru-că ea este isvorul nescacat al vieții; ea este însăși voința de a trăi, care se concentrează și se intrupează în fiecare individ. Din acest punct de vedere nu e nici o deosebire între indivizii unei specii de viețuitoare; în toți e aceeași voință de a trăi, care se manifestă în fiecare, cu același organism, cu aceeași formă și aceleași însușiri. Numai omul face deosebire în privința însușirilor morale și intelectuale, cari se deosebesc dela un individ la altul, pe când plantele și animalele au fiecare caracterul speciei și varietății de care țin. Albinele, care bâzăie azi prin ramurile teilor și florile cari înfrumusează livezile și grădiniile noastre, sunt aceleași cari desfătau pe străbunii noștri cu mii de ani înainte de noi. Numai materia, cu care, prin moarte și naș-

tere, prin vestejire și reînflorire, își reînnoesc neîncetat organismul, este alta.

Tot așa e și cu omul. Organismul, care formează individualitatea sa fizică, după câțiva timp se descompune și se reuneste cu întregul naturei, din care s'a luat, iar puterea, care l'a însuflețit, continuă a se intrupa și a se desvolta în semenii săi cu deosebiți sorți de reușită după condițiunile date și cu același dor de viață, cu aceleași aspirațiuni și speranțe, cu aceleași suferințe și desamăgiri. Nenumăratele generațiuni, cari au umplut pământul de sgomot înainte de noi, n'au pierit, ele trăiesc în noi înșine, în generațiunile de azi, și vor trăi în cele viitoare.

»Dacă reflectăm asupra noastră și a neamului nostru, și apoi ne aruncăm privirea înainte, departe în viitor, încercând a ne închipui generațiile viitoare cu miliioanele lor de indivizi, cu moravuri și porturi streine, și ne întrebăm: de unde vor veni aceste generațiuni? Unde sunt ele acum? Unde este bogatul sâni al nimicului însărcinat de lumi, pe cari le ascunde încă? — N'ar fi oare surăzătorul și adevăratul răspuns acesta: Unde să fie decât acolo, unde singur a fost și va fi în totdeauna realitatea, în sânul prezentului, prin urmare în tine, nebulule întrebător, care în această nerecunoaștere a propriei tale ființe te asemeni frunzei de pe arbore, care vestejindu-se toamna și aproape să

cadă își plânge apusul și nu o poate mângăia frageda verdeață care va îmbrăca arborele în primăvara viitoare, ci jelindu-se zice: Aceasta nu sunt! Acestea sunt cu totul alte frunze! — O, nebulă frunză! Unde este nimicul de a cărui prăpastie te temi? — Recunoaște propria ta ființă tocmai în ființa, care e plină de setea existenței, recunoaște o în puterea din lăuntru tainică și activă a arborelui, care în toate generațiunile de frunze rămâne una și aceeași, neatință de naștere și peire. Și »precum e generațiunea frunzelor, așa e și a oamenilor«.

»Așa durează toate un minut și grăbesc spre moarte. Planta și insecta mor la sfârșitul verii, animalul, omul după câțiva ani; moartea sosește neobosită. Dar cu toate acestea, tocmai cum n'ar fi așa, în totdeauna sunt toate aci la locul lor, ca și cum toate ar fi neperitoare. În totdeauna înverzește și înflorește planta, sbârâne insecta, stă animalul și omul în nevestejită tineretă, și cireșele de o mie de ori gustate le avem în fiecare vară dinaintea noastră. Și popoarele dănuiesc ca indivizi nemuritori, deși își schimbă uneori numele, însăși lucrările, isprăvile și suferințele lor sunt totdeauna aceleași, deși istoria pretinde a ne povesti mereu altceva; pentru-că ea este ca un caleidoscop, care la orice învârtire arată o nouă configurațiune, pe când noi avem totdeauna același lucru

înaintea ochilor. Ce ni-se impune dar mai irezistibil decât gândul, că nașterea și moartea nu atacă propria ființă a lucrurilor, că aceasta rămâne neatință, este deci neperitoare; pentru aceea tot ce vrea să existe, există aievea și e pururea de față«.

»In fiecare punct al timpului sunt toate soiurile de animale, dela țânțar până la elefant, întregi laolaltă. Ele s'au reînnoit de multe mii de ori, și totuși au rămas aceleași. Ele nu știu de altele, semenii lor, cari au trăit înainte sau vor trăi după ele: este specia, care trăiește pururea și indivizii dănuiesc vioși în conștiința neperirei ei și a identității lor cu dânsa. Voința de a trăi se vede pe sine (în fiecare individ) într'un prezent fără sfârșit; pentru-că prezentul e forma viețuirii speciei, care pentru aceea nu-îmbătrânește, ci rămâne pururea tineră. Moartea e pentru ea, aceea ce e somnul pentru individ, sau ceea ce e pentru ochi clipirea, în lipsa căreia se recunosc zeei Indiei, când apare în formă omenească. Precum la venirea nopții lumea dispare, fără să înceteze nici un minut de a fi, tot așa numai la părere pieră omul și animalul prin moarte și tot așa neatință urmează a stării adevărate lor ființă«.

»Să-și închipuiască cineva ceea schimbare de moarte și naștere în vibrațiuni înfinit de repezi, și va avea înaintea sa,

* A se vedea Nrii 183 și 185 ai »Gazetei Trans.« din anul curent.

Din partea vicecomitetului comit. Brassó.

Nr. 7042/1908.

Concurs.

Pentru întregirea unui post de oficial devenit vacant la oraşul Brassó escriu prin această concurs, şi provoc pe toţi aceia, cari ar dori a obţine acest post, ca petiţiunile instruite cu atestat de moralitate, testimoniu şcolar, atestat de botez şi certificat despre serviciu militar să şi le înainteze subscrisului vicecomite cel mult până în **5 Octomvrie 1908**, deoarece acele petiţiuni, ce vor sosi mai târziu, nu se vor lua în consideraţiune.

Concurenţii au să documenteze totodată că posed limba germană în scris şi verbal, iar limba maghiară şi română cel puţin verbal.

Emolumintele împreunate cu postul de mai sus sunt următoarele:

1000 cor. salar fundamental;

300 cor bani pentru cuartir şi quinqueniile prescise în statutul de organizaţiune al oraşului Brassó.

Totodată fac cunoscut, că aceia cari se adă în serviciul oraşului Brassó în sensul §-lui 111 al statutului deja mai sus amintit, nu pot avea şi oarecare altă ocupaţiune privată.

Brassó, în 2 Sept. 1908.

Pro vicecomite:

Dr. Aladár Semsey,
protonotar comitatens.

(312,1-2)

E. NOUVEL

Profesoară de

lucru de mână şi industrie,

diplomată de stat în Germania,
(Lette Verein — Berlin.)

Predă lecţii cu începere din 1 Septemvrie de cusut albituri şi haine, teoretic şi practic, precum şi în pictură pe lemn şi catifea (Brandmalerei). Informaţii mai de aproape se pot lua dela **SOSI MAJ**, Strada Porţii 16 I. Atelier dentistic. (290,5-6.)

Se caută

Un învăţător pentru şcoala noastră din Fabrică. Reflectantul să scie a preda învăţământul elementar româneste, nemteşte şi ungureşte, la circa 30-40 copii. Să fie însurat şi român din Ardeal. Capătă cuartir cu 3 odăi, bucătărie şi pivniţă, lemne şi iluminat.

Oferte cu pretensiune de salar însoţite cu copii de pe testimoni şi certificat de capacitate să se adreseze la Administraţia

Socetăţii Anonime

fosta GOETZ & Co.,

în Tarcău

(303,1-2)

lângă Peatra Neamţ, România.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sau lunare.

NOUL OTEL

„CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Braşov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Braşov.

Patruzeci odăi.

Lumină electrică.

Băi şi grădină la dispoziţie.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant şi modern confort** şi e situat în centrul oraşului, aproape de teatru şi de aleele oraşului.

167,37-11.

**APĂ MINERALĂ PHÖNIX
DIN BUZIAS**

Succes extraordinar la suferinţe de rinichi şi vezică.

Apă minerală plăcută fără fer.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Vindecă, răcoreşte.

Recomandată de medic!

Are efect excelent ca apă de cură la suferinţe de rinichi, vezică, catar cronic, de rinichi, formaţiuni de peatră şi boale catarale de secreţiune. — La cerere trimite prospecte Administraţia Isovoarelor:

Direcţia băilor MUSCHONG în Buziaş.

Banca Naţională a României.

Situaţiune sumară.

1907		1908	
18 August	9 August	13 August	
115.037,821	79442821 Reser. metal. aur 87673702	125.037,759	124.973,702
752,939	33595000 „ Trate aur 37300000	692.688	691.206
99.564,728	Argint şi diverse monede	69.053,064	71.206,328
12.471,650	Portofoliu Român şi străin	27.098,409	27.807,645
23.026,942	*Impr. contra efec. publice 9679900	11.999,924	11.999,924
11.999,924	„ „ „ in cont-corent 18172745	15.480,553	15.480,553
15.806,084	Fonduri publice	3.216,621	3.216,621
3.253,121	Efectele fondului de rezervă	5.953,783	5.954,037
5.900,315	Efect. fond. de amort. imob. şi mater.	700,099	700,099
638.475	Imobile	220,012	309,367
302,757	Mobilier şi Maşini de Imprimerie	110.446,409	110.399,409
110.651,049	Cheltueli de Administraţiune	19.326,498	18.369,159
10.900,902	Depozite libere	25.333,287	26.027,527
24.685,644	Conturi curente	414.564,106	417.135,577
432.992,351	Conturi de valori		
	P a s i v :		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
23.051,453	Fond de rezervă	24.928,807	24.928,807
3.473,646	Fondul amortis. imob. şi material	3.734,034	3.734,034
281.218,850	Bilete de Bancă în circulaţiune	260.872,070	263.417,610
2.077,070	Profituri şi pierderi	2.190,642	2.190,642
520,283	Dobânzi şi beneficii diverse	392,144	465,075
110.651,049	Depozite de retras	110.446,409	110.399,409
432.992,351	Scomptul 5%	414.564,106	417.135,577
	* Dobânda 5 1/2%		

CONSTANTIN SPĂTAR

măestru-zidar diplomat

şi absolv. de şcoala industrială de stat reg. ung.

Braşov, Strada sâtei nr. 64.

Ca specialist ia în întreprindere tot-felul de edificii şi restaurează în mod artistic, pregăteşte Planuri, Schiţe, Proecte sau Preliminare pentru edificii publice, Biserici, Şcoale (după Plan ministerial), Case private şi economice, Fundamente pentru maşini şi alte lucrări, ce cad în bransa aceasta, cu preţuri moderate. (29,4-5)

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Tèrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în poziţiune de a pute esecuta ori-ce comande cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR ARGINT ŞI COLORI.

REGISTRE ŞI IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

CARTI DE ŞCIINŢA,
LITERATURĂ ŞI DIDACTICE

BILANŢURI.

STATUTE.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, in totă mărimca.

FOI PERIODICE.

RILETE DE VISITĂ
DAPRITIC FORMATE.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
şi RESTAURANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNŢĂ
CUPĂ PORINTĂ ŞI ÎN COLORI.

ANUNŢURI.

PREŢURI-CURENTE ŞI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Tèrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Preţurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.